

TEMATICKÁ REŠERŠE Z PEDAGOGICKÉ BIBLIOGRAFICKÉ DATABÁZE

Plné texty článků lze objednat e-mailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Zabavuški u Ljubavuški : rasskaz-skazka s postanovkoj fizičeskogo opyta / Zábavné věcičky : povídka-pohádka obsahující základní fyzikální zkušenosti] / S. Kožokar', Je. Logunova -- rus

In: Doškoľ'noje vospitanije : organ Ministerstva prosvěščenija RSFSR -- ISSN 0012-561X -- Roč. 89, č. 1 (Janvar) (2017), s. 26-30.

Autorský materiál určený k seznámení předškolních dětí se základními fyzikálními úkazy. Povídka-pohádka postupuje tak, aby se děti setkávaly s fyzikálními problémy a pokoušely se je samy řešit. Děj je veden způsobem, kdy se v určitých intervalech děje něco, co je pro děti nové. Tak se postupně seznamují se základními přírodními úkazy (čistá voda, neviditelný inkoust, neobyčejná tabulka, magnet, signál, kouzelné vajíčko). Doplněno ilustracemi.

předškolní dítě ; předškolní výchova ; znalost ; fyzika ; pohádka ; Rusko ; jev ; povídky ; základy
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456108>

2.

What do teachers think about youth purpose? / [Co si učitelé myslí o smyslu života mládeže?] / Seana Moran -- eng –

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 42, č. 5 (2016), s. 582-601.

Smysl života má pro každého osobní význam a zahrnuje jeho budoucí plány, aktivní angažovanost a postoje přesahující vlastní já. Předložená studie se zabývá otázkou, jak mohou učitelé podpořit smysl života u svých žáků, tj. mladých lidí. Prezentuje odpovědi a poznámky k tématu od učitelů v USA, kteří hovoří o tom, jak mohou během standardních školních dnů pomoci najít mladým lidem životní orientaci. Ukazuje se, že smysl života je často zaměňován s životní kariérou, a že učitelé mají mnohem častěji co říci k osobnímu významu života a potřeby se v něm angažovat, než k cílům života a k postojům širším než vlastní já, které nejčastěji zmiňují pouze abstraktně.

život ; mládež ; učitel ; školní den ; výzkum ; Spojené státy americké ; smysl ;
smysl života ; podpora
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455938>

3.

The effectiveness of three serious games measuring generic learning features
/ [Měření efektivity tří seriózních her pomocí obecných charakteristik učení] /
Maartje Bakhuys Roozeboom, Gillian Visschedijk, Esther Oprins -- eng –

In: British journal of educational technology -- ISSN 0007-1013 -- Roč. 48, č. 1
(January 2017) (2017), s. 83-100.

Přestože seriózní počítačové hry jsou stále častěji využívány ke vzdělávacím účelům, existuje minimum empirických studií zabývajících se jejich efektivitou. Nizozemský příspěvek vyplňuje tuto mezeru prezentací tří studií zkoumajících efektivitu seriózních her jako nástrojů učení na základě obecných charakteristik učení, které porovnává s charakteristikami učení v podmínkách tradiční výuky ve třídě. U studentů učících se pomocí těchto her byly zjištěny lepší charakteristiky učení, tj. kvalita učení byla vyšší než v běžných podmínkách třídy, a také výsledky učení hodnocené samotnými studenty převyšovaly výsledky učení v tradičních podmínkách.

didaktická hra ; počítačová hra ; komparace ; efektivnost vzdělávání ; frontální vyučování ; třída ; učení ; kvalita ; výkon ; výsledek výzkumu ; Nizozemsko
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456310>

4.

Pryvit. Jak tebe zvaty? Ja Halja, a ty? : Vielfalt als Chance? Vielfalt zur Chance machen! - Die Kompetenzen neu zugewanderter Kinder in lebensweltlich mehrsprachigen Klassen / [Pryvit. Jak tebe zvaty? Ja Halja, a ty? : rozmanitost jako příležitost? Učinit z rozmanitosti příležitost! - dovednosti nových dětí-přistěhovalců v přirozeně vícejazyčných třídách] / Galina Putjata, Svetlana Vishek -- ger

In: Grundschulunterricht Deutsch -- ISSN 1865-4975 -- Roč. 64, č. 1 (Januar)
(2017), s. 26-32.

Metodicko-didaktické úvahy, jak integrovat nové jazyky do školního života a přitom rozvíjet dovednosti všech žáků ve třídě. Autorky článku navrhuji příklady

- jednoduchá slova či slovní spojení označující předměty každodenní potřeby nebo pohádkové postavy, které se ve třídě mohou uvést i v jazycích žáků-přistěhovalců. Příloha k článku zobrazuje v první části ukrajinskou abecedu, ke které děti přiřadí písmeno v latince, ve druhé části jednoduché obrázky a k nim pojmenování v několika jazycích - mateřštinách přistěhovalců. Pro 1.-6. třídu ZŠ.

jazyková výuka ; dovednost ; dítě cizí národnosti ; přistěhovalec ; multilingvismus ; ukrajinština ; němčina ; mateřský jazyk ; metodika ; didaktika ; cíl výuky ; abeceda ; obraz ; ročník 1-6
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/454902>

5.

Myšlienkové mapy z fyziky : osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe - výťah / [Mental maps in physics instruction : experience from educational practice] / Jana Jurčovičová -- slo –

In: Pedagogické rozhľady : odbornno-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 -- Roč. 25, č. 1 (2016), s. 23-27.

Postup při tvorbě myšlenkových map. Využití myšlenkových map v jednotlivých fázích výuky. Programové nástroje pro tvorbu myšlenkových map. Ukázka využití myšlenkových map ve výuce fyziky v primě osmiletého gymnázia v učivu o soustavě jednotek SI: učební pomůcky, výběr metod, průběh hodiny, hodnocení myšlenkových map.

mentální mapa ; výuka ; fyzika ; víceleté gymnázium ; metodika ; ukázka ; vyučovací hodina ; hodnocení
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455227>

6.

Metódy merania klímy v triede s výnimočným žiakom / [Methods of measuring the climate in a class with exceptional pupil] / Vladimíra Beliková -- slo –

In Pedagogika.sk : slovenský časopis pre pedagogické vedy -- ISSN 1338-0982 -- Roč. 8, č. 1 (2017), s. 5-15.

Príspevek je venovaný predovšetkým metódam mčrení a diagnostikování třídního klimatu, které lze aplikovat v podmínkách inkluze, kdy klima třídy ovlivňuje

každý výjimečný žák (talent, nadání, tělesná, smyslová a psychická jinakost). Autor vymezuje pojem výjimečnosti, klima školy a třídy a popisuje roli žáka jako spolutvůrce školského klimatu ve třídě.

pedagogický výzkum ; výsledek výzkumu ; klima třídy ; třída ; výjimečný ; žák ; speciální vzdělávací potřeby ; metoda výzkumu ; diagnostika ; inkluzivní vzdělávání ; talent ; nadání ; tělesné vlastnosti ; sociální percepce ; psychický vývoj ; inkluze ; jinakost
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455217>

7.

Mehrsprachigkeit : das Repertoire von Sprachen und Schriften nutzen und ausbauen / [Vícejazyčnost : využít a rozvíjet repertoár jazyků a písem] /
Norbert Kruse -- ger --

In: Grundschulunterricht Deutsch -- ISSN 1865-4975 -- Roč. 64, č. 1 (Januar) (2017), s. 4-7.

Vícejazyčnost, jež představuje aktuální situaci v německých základních školách, nabízí příležitost k vytvoření a rozvíjení jazykového potenciálu dětí. Na školách se mění způsob komunikace mezi spolužáky z různých zemí. Využití mateřských jazyků žáků ve vyučování k jazykovému srovnávání. Příklad objevné výpravy do širokého spektra cizích jazyků a jejich písma (slovanské jazyky, arabština aj.).

jazyky ; jazyková dovednost ; jazyková výuka ; písmo ; základní škola ; komunikace ; dítě cizí národnosti ; přistěhovalec ; mateřský jazyk ; komparace ; slovanské jazyky ; arabština ; SRN ; vícejazyčnost
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/454633>

8.

Komparácia vybraných druhov motivácie u študentov vysokých škôl / [Comparison of selected types of motivation among university students] /
Kristína Bulková, Martin Hibký -- slo --

In: Academia : súčasnosť a perspektíva vysokých škôl -- ISSN 1335-5864 -- Roč. 27, č. 4 (2016), s. 3-16.

Článek se zaměřuje na porovnání vybraných druhů motivace u studentů vysokých škol a podrobněji se věnuje dvěma proměnným - pohlaví a stupni studia. Nachází

souvislosti mezi potřebou prestiže, perspektivními cíli a potřebou tvořivě řešit problémy. Pro realizaci výzkumu byly použity induktivní statistické metody a dotazníková metoda. Hlavním cílem bylo zjistit důležitost instrumentální, poznávací a sociální motivace z pohledu vysokoškoláků. Z výsledků vyplývá, že studenty nejvíc motivuje potřeba prestiže, vize lepšího zaměstnání a nejméně vlastní potěšení ze získaných poznatků.

student ; vysoká škola ; motivace ; motivace učení ; prestiž ; sledovaná skupina ; metoda výzkumu ; induktivní metoda ; statistická metoda ; sociální působení ; komparace ; srovnávací výzkum

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455699>

9.

Finnish student teachers' perception on the role of purpose in teaching / [Jaký smysl vidí finští studenti učitelství v učitelském povolání] / Kirsi Tirri, Elina Kuusisto -- eng –

In: Journal of education for teaching : international research and pedagogy -- ISSN 0260-7476 -- Roč. 42, č. 5 (2016), s. 532-540.

Studie o smyslu učení a vyučování, který vidí finští studenti učitelství ve svém studiu a povolání. Předěšlé výzkumy ukazují, že zejména finští (a američtí) studenti učitelství vidí ve svém povolání hluboký smysl a potřebu. Vycházejí většinou ze své vlastní zkušenosti z doby, kdy byli sami žáky a studenty. Údaje pro tuto studii byly získány v r. 2013 a dotazník měřil jednotlivé prvky smyslu učení a výuky (jeho identifikace, zaměření na cíl, orientace přesahující vlastní já apod.). Na základě odpovědí byly identifikovány čtyři skupiny studentů učitelství: cílevědomí, fušéri, snílkové a neangažovaní. Největší smysl ve svém povolání našli budoucí učitelé náboženství, nejmenší učitelé matematiky (40% z nich bylo identifikováno jako neangažovaní).

student učitelství ; pedagogické povolání ; učitel ; potřeba ; postoj ; výzkum ; Finsko ; smysluplnost

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455896>

10.

Európske kluby - jedna z ciest výchovy k európanstvu / [European clubs - one of ways of education to Europeanism] / Viera Hoffmanová -- slo

In: Pedagogické rozhledy : odborně-metodický časopis -- ISSN 1335-0404 --
Roč. 25, č. 2-3 (2016), s. 17-19.

Význam rozvíjení evropské dimenze výchovy ve školách. Postup při zakládání
Evropských klubů. Hlavní cíle klubu, náplň, program a organizace práce klubu.
výchovné působení ; škola ; klub ; školní klub ; výchovně vzdělávací cíle ;
evropanství
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455247>

11.

**Does Political Socialization at Home Boost Adolescents' Expectation of
Higher Education? : an Analysis of Eighth-Grade Students in 35 Countries /**
[Ovlivňuje politická socializace adolescentů doma jejich očekávání od
vysokoškolského vzdělávání?] / Jon Lauglo -- eng --

In: Comparative education review -- ISSN 0010-4086 -- Roč. 60, č. 3 (August)
(2016), s. 429-456.

V první části příspěvku je představena mezinárodní studie, která je replikací
norského výzkumu z roku 2011, zkoumající vztah mezi politickou a občanskou
socializací adolescentů v rodině (měřeno zájmem rodičů o politické a společenské
děti a frekvencí komunikace o politických a sociálních otázkách v rodině) a jejich
očekáváním od vysokoškolského vzdělávání. Studie využila veřejně dostupná
data IEA z roku 2009 týkající se žáků 8. ročníků z 35 zemí celého světa včetně
České republiky. Ve druhé části jsou analyzovány rozdíly mezi zeměmi s
přihlédnutím k ukazatelům na makroúrovni (celospolečenské charakteristiky) a
mikroúrovni (prospěch žáka, socioekonomický status rodiny).

adolescent ; starší školní věk ; socializace ; rodina ; rodiče ; zájem ; politika ;
občanská účast ; společnost ; očekávání ; vysokoškolské studium ; vysokoškolské
vzdělání ; srovnávací analýza ; výsledek výzkumu ; Česká republika
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455641>

12.

Darf ich Maps spielen? : spielend die Welt erkunden / [Smím hrát mapy? :
prozkoumávat svět hravým způsobem] / Silke Ladel -- ger --

In: Grundschulunterricht Mathematik -- ISSN 1865-4983 -- Roč. 64, č. 1
(Februar) (2017), s. 4-7.

Článek se zaměřuje na motivaci ke hře pomocí mapových aplikací, kdy se rozvíjí potenciál matematického učení. Motivace k vyhledávání na mapách, radost ze hry při rozvíjení matematických dovedností. Děti se inspiroují mapami na internetu a pak vytvářejí vlastní mapy (uvedeny jsou příklady, např. pochopení měřítka mapy). Cílem je spojit učení s příjemnými emocemi, utváří se pozitivní postoj k učení a ochota učit se. Určeno pro 1.-4. třídu ZŠ.

mapa ; kartografie ; hra ; počítačové aplikace ; rozvíjení schopností ; matematika ; zájem ; motivace učení ; emoce ; poznávací schopnost ; základní škola ; ročník 1-4

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455582>

13.

Critiques of Student Engagement / [Kritika angažovanosti studentů] / Bruce Macfarlane, Michael Tomlinson -- eng --

In: Higher education policy -- ISSN 0952-8733 -- Roč. 30, č. 1 (March 2017) (2017), s. 5-21.

Na pozadí rostoucí míry účasti a marketizace vysokoškolského vzdělávání roste iniciativa a angažovanost vysokoškolských studentů. V této souvislosti vychází literatura, která se zaměřuje na efektivitu vzdělávání. Jako alternativa však vzniká také kritická literatura, která zachycuje vývoj na poli práv studentů a studentských svobod. Předložený článek identifikuje šest kritických postojů angažovanosti studentů založených na analýze principů neoliberalismu: performativita, marketing, infantilizace, dohled, gamifikace, opozice. Celé číslo časopisu je věnováno otázkám iniciativy vysokoškolských studentů.

vysoké školství ; student ; vysokoškolské studium ; liberalismus ; školská politika ; studentské chování ; studentská účast ; práva studenta ; akademická svoboda ; dohled ; opozice ; neoliberalismus ; marketing

ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455696>

14.

Budem prirodu bereč'! : scenarij ekologičeskogo meroprijatija dlja detej 5 - 8 let / [Budeme chránit přírodu! : scénář ekologického povědomí pro děti ve věku 5 - 8 let] / G. Golubova -- rus

In: Doškol'noje vospitanije : organ Ministerstva prosvěščenija RSFSR -- ISSN 0012-561X -- Roč. 89, č. 1 (Janvar) (2017), s. 48-53.

Cílem tohoto zaměstnání je formovat v dětech ekologickou kulturu (její poznání, etiku a estetiku), položit základy celostního chápání světa a rozvíjet v dětech tvůrčího ducha pomocí praktických aktivit. Potřeby, přípravné práce (besedy s dětmi o přírodě, seznámení s malbami zobrazujícími krajinu, krátké filmy o životě zvířat). Celá hodina je rozdělena do tří sektorů: planeta Země, činnost lidí a druhý život (zpracování odpadu, recyklace). Jejich podrobný popis, doplněno obrázky.

předškolní výchova ; mateřská škola ; ekologická výchova ; Země ; ochrana životního prostředí ; člověk ; činnost ; recyklace ; odpad
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/456127>

15.

Aufgaben - Treibstoff des Unterrichts : vier Thesen zum Thema / [Úkoly jako pohonná látka pro vyučování : čtyři teze k tématu] / Uwe Maier -- ger --

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 68, č. 12 (2016), s. 6-9.

Výuka se dá charakterizovat i jako souhrn úkolů. Článek představuje úkoly jako materiál, na němž se zakládá učení. Představuje čtyři teze - návrhy pro učitele, jak formulovat úkoly takovým způsobem, aby byly pro vyučování co nepřínosnější: 1) úkoly jako základní element vyučování mají zásadní důležitost pro jeho kvalitu, 2) pozor na inovativní úkoly - nemusí být vždy dobrými úkoly, 3) úkol není samoúčelný, nýbrž musí mít v procesu získávání znalostí přesně stanovenou funkci, 4) digitalizace otevírá nové možnosti pro stanovení úkolů a jejich řešení zajímavou, hravou formou.

výuka ; učitel ; návrh ; učení ; forma výuky ; kvalita vyučování ; inovace ; proces učení ; znalost ; digitalizace ; řešení úloh ; zájem ; úkoly ; zadání
ABA012

<http://katalog.npmk.cz/documents/455472>